

ОТЧЕТ

на Настоятелството на Народно Читалище «Георги Попиванов 1957», с. Спатово за дейността по Годишната програма за развитие на Община Сандански

Своето решение изисква все по-належащо, наболелият проблем с остарялата и опасна за обитание сграда, в която се помещава НЧ „Георги Попиванов 1957“ и Кметство село Спатово. **Апелираме за трайно решаване на този казус чрез експертен оглед, проект и обновяване на този своеобразен „дом на културата“.**

През 2018 година обединените усилия на Настоятелството, съмишленици и, разбира се, жителите на село Спатово, донесоха удовлетворение на постоянната «спатовска публика» отблизо и далеч.

През 2018 година финансирането на читалището е основно от държавната субсидия, чието разпределение е с ръст от 538лв., в сравнение с предходната година. Разходите за събития са леко пропорционално увеличени според възможностите, независимо от инфлацията в страната на продукти и услуги, тъй като чрез странична подкрепа народното читалище съумява да се вмести в рамките на финансовия си статут.

Двете Събития, като културна дейност с концепция и качество, са единствения разход на финансови средства, както и подготовката на заседанието на Общото Събрание. Основните цели остават както в предходните 10 години, а именно: превръщане на село Спатово в символ и мярка за качествен културен продукт с международно значение за любителите на автентичната традиция.

През 2018 година отново не беше получена покана за разпределение на субсидията, нито каквато и да е информация.

СЪБИТИЯ

През 2018 бяха осъществени следните събития:

- Гергьовден 2018
- БОЖИК 2018 и „Изложба на домашното вино“

Събитие: Гергьовден 2018

Организатори: НЧ „Георги Попиванов 1957“ и Фондация „Леб и вино“

ПРИЛОЖЕНИЕ 1-Концепция

Събитието възстановява старата традиция на празниците от типа „панагири“, свързани с честванията на храмовите празници. Населението участва пълноценно, в концептуален сценарий, който по достъпен начин въвежда в автентичното живо предаване на традициите, включвайки различни поколения-само чрез автентични музика, танц, преживявания.

Реалният изглед и усещане е за концерт на народното творчество, осъществяван в с. Спатово, даващ възможност за пълноценна изява-включително и на гостите на събитието.

Резултатът за местното население и гости е в оживяването, и участието, съвместно с другите, във възстановка. По-глобалният смисъл е в полза на развитието на традиционните танци, музика и народна култура, и тяхното запазване, както и от гледна точка на съвременната етнография-в световен мащаб, а именно-чрез тяхното практикуване в реално време.

Изключително важен е специфичният подход на организаторите на Събитието, неповторимостта на атмосферата, която се създава с общи усилия и незаменимите консултации и познания на експерти чрез Фондация „ЛЕБ И ВИНО“.

Отправени са покани към:

- Формация „Леб и вино“
- Клуб „Леб и вино“ (народна култура и танци)
- Зурнаджийски групи-с. Кавракирово и гр. Петрич
- Женска певческа група „Стримона“
- Женска и мъжка певческа, и танцова група-с. Лебница
- Смесена танцова група „Вамвакофито“, Гърция

ПРИЛОЖЕНИЕ 2-Програма

5 май

с. Спатово-на площада

18:30 Начало на народното веселие в с. Спатово със специалните гости и участници.

Събитието премина според установената предварително програма, което ще рече:

Събитието Гергьовден 2018 беше осъществено, както по традиция, на 5 май вечерта в с. Спатово

Програма:

Тази година празникът беше подпомогнат, както бе предвидено, от участието на:

- Формация "Леб и вино"
- Танцов Клуб „Леб и вино“, гр. Сандански
- Със специалното участие на зурнаджийските групи от с. Кавракирово и гр. Петрич
- Женска певческа група „Стримона“, гр. Сандански
- Мъжка и женска певческа и танцова група, с. Лебница
- Танцово-музикална група „Вамвакофито“, Гърция
- Участници-танцьори от съседните населени места

Гергьовден 2018 беше осъществен само в с. Спатово.

По традиция, празникът на Св. Георги, който е, както празник на селото, така и официален неработен ден в национален формат (ден на храбростта и Бълг. армия)-се организира Събор в село Спатово, известен в околните. Честването се случва на самия ден-6 май, но вечерта на 5 май е т. нар. "посрещане" на Празника, още от минали времена. Възрастните жители разказват и помнят спортните състезания, организирани в селото на този ден. Според тази традиция от векове, е и възстановката на Празника от организационния екип.

Тазгодишната музикална програма беше обогатена от присъствието на майстори-зурнаджии от две населени места (от две различни групи)-с. Кавракирово и от гр. Петрич. Индивидуалните изпълнения на всеки гост презентираха богатството на традиционната култура в целия район. Едни от най-добрите играорци от околните села, както и от група „Вамвакофито“ (Гърция), съвместно с Клуб „Леб и вино“ и гостуващите групи съумяха да допринесат за радостното преживяване на празника. НЧ „Георги Попиванов 1957“ подсугури скромнен коктейл и храна за всички участващи в културната програма, както и пироефекти за празника. Гостите на Гергьовден 2018 се включиха в общите хора и съдействаха за пълноценното изпълнение на концепцията.

Оказана безвъзмездна помощ от Фондация „ЛЕБ И ВИНО“:

- Съдействие и покана на зурнаджийската група
- Консултация, мениджмънт, дизайн на плакати, реклама и ПР
- Участие на Формация „Леб и вино“ и Клуб „Леб и вино“
- Видеоаснемане на Гергьовден 2018

Заклучение:

Събитието „Гергьовден“ се организира за девета поредна година през 2018.

Старата спатовска традиция оживява при този древен обичай да се отпразнува панагир още в неговото навечерие.

Съпреживяването на радостта от храмовия празник на село Спатово заедно с участващите групи от района, местните жители и гостите от близо и далеч е есенцията на организираното културно Събитие.

Празниците от типа „панагир“ са дълбоко залегнали в народопсихологията, желанията и разбиранията за народно веселие. И точно това е подходящата среда за възникването, продължаването, създаването и култивирането на народно изкуство в село Спатово, в 21 век.

Като своеобразен тийм-билдинг в лицето на Събитието „Гергьовден“, Народното читалище изпълнява успешно концепцията за сплотяване на обществото, чрез организиране на събития, с автентичен характер. Разбира се-с изключително компетентната помощ и консултации на всички специалисти, свързани с Фондация "ЛЕБ И ВИНО".

Събитие: БОЖИК 2018 и „Изложба на домашното вино“

Организатори: НЧ „Георги Попиванов 1957“, Фондация „Леб и вино“ и съмишленици

ПРИЛОЖЕНИЕ 1-Концепция

БОЖИК 2018

Един от най-големите Господски Празници е Боговъплъщението-Рождество Христово-БОЖИК.

На този Празник, в миналото, народните веселия са продължавали 3 дни-с песен, танц, общуване, споделяне на трапезата, чествайки голямото събитие, изразявайки радостта си.

По разкази и спомени на жителите на селото, един от най-тачените празници е бил БОЖИК. Съдейки по стария храм в селото и килийното училище, както и информация за богослужбения цикъл в миналото, свързан с развитието на специфичен стил в песнето, се заключава, че е кипяла солидна културно-просветна дейност и в древни времена.

В тази връзка, и след предизвикания интерес от страна на публиката извън района-бяха осъществени контакти с изпълнители на песнопения във византийски стил, хористи и специалисти в областта, от гр. София и извън страната-с оглед да бъде представено част от богатството, което е имало като традиция в село Спатово. Участието на всеки, в БОЖИК 2018, е участие в дейностите на общността на село Спатово, респективно и гр. Сандански. Всяка година, както се е случвало столетия наред, най-важното е общия празник за всички-домакини, гости и случайно преминаващи.

Празникът се „случва“, през погледа на съвременната арт-концепция за „хепънинга“. Самото изкуство и култура е случката, и участието в нея на всеки, възможността да се докосне до нея.

По този начин се съхранява традицията жива, разбира се със **специален подбор на артефакти и участници.**

Продължава линията-възстановка на събития, празници и културни случки, с визията да бъде постигната **среда** за естествено случване, самовъзстановяване и продължаване на традициите и народните изкуства-като най-благодатна почва за съществуване, въобще, на културата (нейната среда)-по естествен път. Това може да бъде осъществено само ако се познава детайлно местната културна насока, както и начините за нейното онагледяване-в професионален аспект. **Живата традиция не подлежи на "възстановка" чрез имитационни форми.** Село Спатово затвърждава ролята си в района като място, където се практикуват традициите "тук и сега", по начина, по който са се случвали винаги-своеобразна емблема и за Община Сандански.

Отправени са покани към:

- Смесена група за песни и танци-с. Яково и с. Дреново
- Женска и мъжка певческа група-с. Склаве
- Женска певческа група „Стримона“, гр. Сандански
- Мъжка и женска певческа, и танцова група, с. Лебница
- Смесена музикално-певческа и танцова група, с. Ново Лески
- Танцова група „Вамвакофито“, Гърция
- Формация "Леб и вино"-гр. Сандански
- Клуб "Леб и вино"-гр. Сандански
- Зурнаджийска група-гр. Петрич
- Солист-византийско пеене, при манастир Св. Мина, гр. София-Светослав Цеков
- Професионалисти-представители на винопроизводствения сектор
- Арт-специалисти-гр. София
- Свещенослужители от Санданска духовна околия и гр. Благоевград
- Гости с интереси в областта на традициите-гр. София
- Професионален фото-журналист Ана-Мария Молнар (Лондон)
- Професионален фотограф и дизайнер Венелин Молнар (Русе)

"Изложба на домашното вино"

„Изложба на домашното вино“, с оглед на оригиналността на фразата и характера на събитието е новото и по-успешно озаглавяване на съпътстващата дейност към БОЖИК.

Надяваме се в село Спатово да се покаже добро ниво на организация, и да бъде презентирана подобаващо богатата реколта от района и съседните села.

„Изложба на домашното вино“ се осъществява със замисъл по подобие на "мини-изложба на вино", като възможност за популяризиране на местното винопроизводство, с богат естетически вид.

Всеки участник дарява 2л вино за целта на събитието.

Връчват се предметни награди (съдове за вино, които да напомнят на участвалите за Събитието), сувенири, както и дипломи за всички участници.

Целта на този празник е да привлече вниманието към местното домашно винопроизводство-с некомерсиален характер; да популяризира неговите стойности, качества или проблеми с насоченост към младото поколение или гостите на БОЖИК 2018.

Като отговор на съвременните потребности е образа на Изложбата-тип щанд, и изложение (без продажби) на вино (и подходящи продукти за дегустацията, осигурени от организаторите).

Дегустацията следва да бъде осъществена от всички преминаващи, през село Спатово гости, или участници в Програмата.

На този етап в селото не съществува целева възможност за конкурсно начало на Изложбата, така, че наградният фонд се разпределя на малки дози за всички-за да може празника да бъде по-скоро желание да се събират и участват жителите на селото, и други общности-всички заедно, а не да се излъчва победител в конкурс.

Съчетаването на „Изложба на домашното вино“ с БОЖИК 2018 е естествено-поради времеви интервал като съвпадение на двете събития. Те ще бъдат заснети, с помощта на екипа от организатори, популяризиран медийно, както и с печатни средства (плакати) и др.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2-Програма

с. Спатово-на площада

07:30 Празнично богослужение-храм „Св. Георги“, с. Спатово с участието на солист Светослав Цеков, гр. София

11:00 Водосвет (с участието на свещенослужители от района и солист Светослав Цеков, гр. София)

11:30 Народно веселие, разпределение на наградите, дипломите и отличията, благодарности

12:00 Изложба на домашното вино-откриване и награждаване на участниците

Събитието премина според установената предварително програма, което ще рече:

Културна програма, свързана с Празника „Божик“, организиран от НЧ „Георги Попиванов 1957“ и Фондация „ЛЕБ И ВИНО“; Мини-изложба на местни вина, подреждане на изложба от местни специалитети във връзка с Празника; Награждаване на участници, както и поощряване на отлично представилите се.

Програма:

Тази година празника беше подпомогнат, по предварителни покани, от участието на:

- Женска певческа група „Стримона“, гр. Сандански
- Певческа и танцова формация, с. Яково
- Мъжка и женска певческа, и танцова група, с. Лебница
- Формация "Леб и вино"-гр. Сандански
- Клуб "Леб и вино"-гр. Сандански
- Зурнаджийска група-гр. Петрич
- Солист за византийско пеене г-н Светослав Цеков, гр. София, певец при манастир Св. Мина
- Професионалисти-представители на винопроизводствения сектор

- Арт-специалисти-гр. София
- Свещенослужители от Санданска духовна околия и гр. Благоевград
- Гости с интереси в областта на традициите-от страна и чужбина
- Професионален фото-журналист Ана-Мария Молнар (Лондон)
- Професионален фотограф и дизайнер Венелин Молнар (Русе)

„БОЖИК“, в международен план, е синоним за традицията на мелнишкия край и село Спатово, като все повече почитатели научават за Събитието чрез социалните медии и канали за споделяне.

„Изложба на домашното вино“ се утвърждава като наименование и е добре прието от публиката, и от участниците. „Изложбата“ възстановява в модерен вид стар спатовски обичай, както и в целия район, за публичност на личните резултати при винопроизводството и новата реколта.

Съчетанието между „БОЖИК“ и „Изложбата“ създава обща празничност, общ смисъл и очакване, в общ естетически контекст, като подбор на детайлите при организирането.

Атрактивността на Празника и мотивацията за участие в него, е в неговата форма-изложение, а не състезание (конкурс). За малко населено място като село Спатово този формат е напълно премерен и удачен, утвърден през годините.

Локалната култура и характер носят афинитет към този тип събитийност, особено темата, свързана с тридневните чествания на Рождество Христово. Подобни прояви, освен, че повдигат духа на хората от района, спомагат и за приобщаването на по-младото поколение към ценностната система на техните предци-уважение към собствената култура.

Читалището става съорганизатор в това събитие, като подпомага и финансово неговата реализация, с професионалната консултация и направление на дейностите от страна на специалистите от Фондация „ЛЕБ И ВИНО“, тъй като читалищната структура и цели са неотделими от културната насока на местното наследство от далечното минало.

НАРОДНО ВЕСЕЛИЕ

Цялостната програма на „БОЖИК“ е свързана с концертна програма в с. Спатово, в която границата между изпълнителя и зрител е почти заличена.

Празникът започна и тази година, за жителите на село Спатово, за гостите от околните села, както и за гости от гр. Сандански, още от ранна утрин, с традиционното богослужение в храма, където можеха допълнително да се зарадват на безпрецедентното високо участие, уважително присъствие и изпълнения на оригинален певчески стил на гост-солиста от манастир Св. Мина, гр. София, г-н Светослав Цеков, съвместно с Формация „Леб и вино“.

Програмата на народното веселие на БОЖИК 2018, започна с изключително тържествен водосвет, разнообразен с уникални песнопения от г-н Цеков, Формация „Леб и вино“ и гостуващи свещенослужители от няколко епархии.

Танцов Клуб „Леб и вино“ от гр. Сандански, съвместно със зурнаджийска група от гр. Петрич направиха изпълнения на старинни хороводи.

Последвалите изпълнения на гостуващите групи от околните населени места допълниха празничното настроение. В програмата бяха включени и деца от село Спатово като елегантни водещи на програмата.

Професионалните фотографии от сем. Молнар заснеха незаменими кадри с висококачествената си апаратура.

ИЗЛОЖБА НА ДОМАШНОТО ВИНО

30 участника от с. Спатово, с. Хотово, с. Склаве, с. Хърсово и гр. Сандански, се включиха и тази година в мини-изложението, което разкроява и допълва празничната програма с разнообразие и местен дух. Гости от областта на професионалното винопроизводство споделиха своите мнения и въодушевление от Събитието.

Оценено подобаващо от дегустиращите, както и от преминаващи туристи, Събитието постигна и своята цел-да бъде популяризирано винопроизводството и традициите му извън пределите на селото.

Бяха връчени Грамоти, от Председателя Петър Янаков, както и награди за всеки, потрудил се да подготви участието си, както и на съмишленици, и участващите в културно-музикалната програма.

Събитието събра отново, както жителите на селото, така и гости от страната, и чужбина.

Оказана безвъзмездна помощ от Фондация „ЛЕБ И ВИНО“:

- Съдействие и покана на зурнаджийската група
- Организация на участниците
- Консултация и мениджмънт, дизайн на плакати, реклама и ПР
- Съдействие за обработка на заснетите материали
- Участие на Формация „Леб и вино“ и Клуб „Леб и вино“
- Съдействие за допълнителна храна за участници и гости
- Видео-заснемане на Събитието

Заклучение:

„БОЖИК“ и „Изложба на домашното вино“-автентично събитие, основаващо се на наследена традиция от далечното минало, съчетава в себе си модерната презентация и естетически обоснованата стара стилистика. Организиран за двете поредна година „БОЖИК“ се утвърждава като сцена за изява, притегателен център за любителите на старинната култура, където могат да обменят опит, да научат нещо ново, или просто да демонстрират уменията си.

Редица идеи чакат своя ред да бъдат осъществени при по-добро финансиране, което на този етап не се осъществява от субсидията. Тя се оказва недостатъчна, дори и с помощта от съорганизаторите-които обединени в обща цел дават един много показателен резултат, имайки предвид заниженото финансиране. Екипната работа и сътрудничество с приятелски институции правят възможно осъществяването на събития, във времето на затруднения, на което сме причастни в своя век

Изготвил Отчета:

Петър Николов Янаков, Председател на Настоятелството на НЧ „Георги Попиванов 1957“, с. Спатово

16.03.2019

Подпис:

Отчетът е одобрен и приет от Настоятелството, с протокол от:

Дата: 17.03.2019

Копие до Община Сандански.